

Makro: Dış ticaret açığında ağustosta belirgin iyileşme

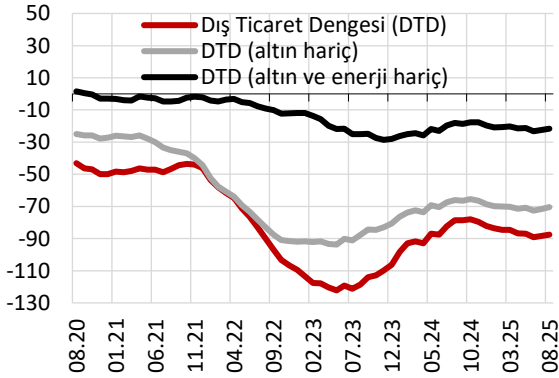
Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre dış ticaret açığı ağustos ayında bir önceki yıl aynı ayına göre 0,8 milyar \$ azalışla 4,2 milyar \$ oldu. Böylece dış açık 12 aylık birikimli olarak 88,3 milyar \$'dan 87,5 milyar \$'a geriledi. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre dış açık aylık bazda belirgin iyileşme kaydederken, çekirdek göstergelerde de iyileşme gözlemlendi. Dış dengedeki iyileşmede ithalattaki azalışın ihracatın üzerinde gerçekleşmesi etkili oldu.

Cari dengenin hizmet gelirlerinin mevsimsel olarak sağladığı pozitif katkının da etkisiyle ağustos ayında 4,5 milyar \$ civarında fazla vereceğini değerlendiriyoruz. Ağustos ayındaki olumlu görünümün ima ettiği eğilimin korunması halinde yıl sonunda cari açığın 15 milyar \$'a kadar inmesi (GSYİH'ye oranla %1,0) muhtemel görünüyor.

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre, ağustos ayında ihracat yıllık bazda %0,9 azalışla 21,8 milyar \$, ithalat ise yıllık %3,9 düşüşle 26,0 milyar \$ seviyesinde gerçekleşti. Böylece ağustos ayında dış ticaret açığı bir önceki yıla göre 0,8 milyar \$ azalışla 4,2 milyar \$ oldu. Dış ticaret açığı yılın ilk sekiz ayında 60,1 milyar \$ olurken, 12 aylık birikimli olarak 88,3 milyar \$'dan 87,5 milyar \$'a geriledi (Tablo 1 ve Grafik 1).

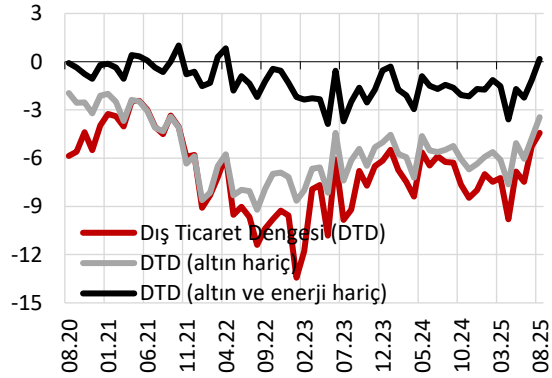
Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) verilere göre dış ticaret dengesinde son iki aydır önemli iyileşme görülüyor; dış açık Ekim 2021'den bu yana en düşük değerini aldı. Aylık bazdaki iyileşmede, ithalattaki düşüşün ihracatın üzerinde gerçekleşmesi etkili oldu. Enerji ve çekirdek ithalattaki azalış toplam ithalatı aşağı çekti (Grafik 2).

Grafik 1. Dış Ticaret Dengesi (12 aylık birikimli, milyar \$)

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

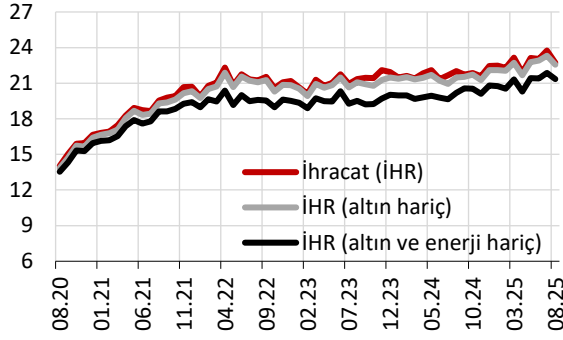
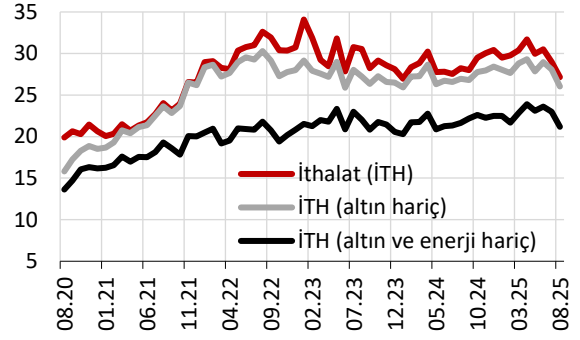
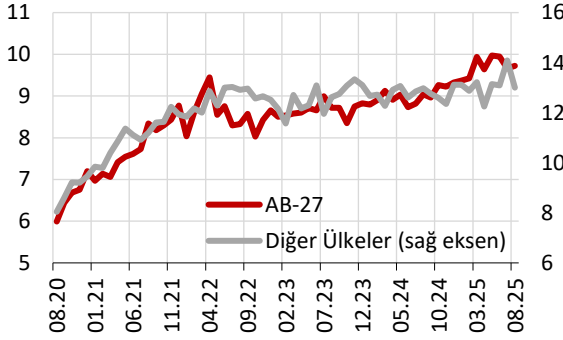
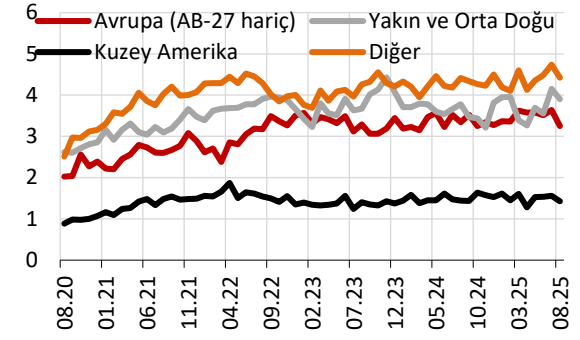
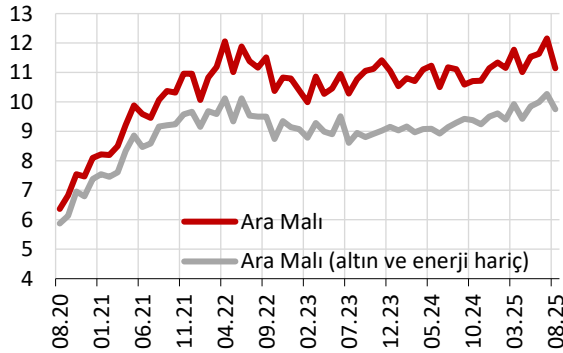
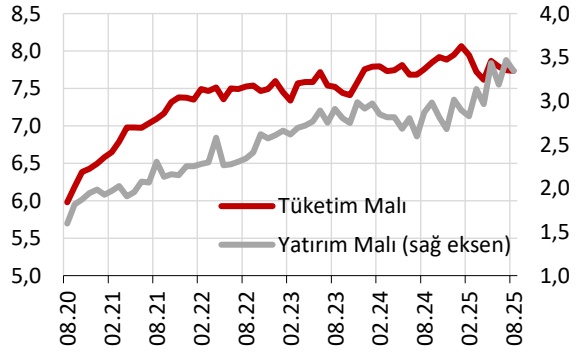
Grafik 2. Dış Ticaret Dengesi (mev. ard., milyar \$)

İhracat

İhracat (m.a.) ağustosta aylık bazda %4,3 azaldı (Tablo 3, Grafik 3). Altın ihracatı ağustosta aylık 159 milyon \$'a geriledi (Temmuz: 443 milyon \$). Enerji ihracatı (m.a.) aylık %15,1 ile sert azaldı. Böylelikle altın ve enerji hariç ihracattaki (m.a.) aylık düşüş %2,4 oldu.

Bölgesel ihracat verilerine bakıldığında (m.a.), AB-27 ülkelerine yapılan ihracat iki aylık düşüşün ardından aylık bazda arttı. AB-27 dışında kalan bölgelere yapılan ihracatta en belirgin düşüş Diğer Avrupa ve Kuzey Amerika'da gözlemlendi (Grafik 5 ve 6, Tablo 3). **Mal gruplarına göre (m.a.) ise ihracattaki azalış genele yayıldı.** Aylık azalış ara mallarında %8,4 olurken, yatırım mallarında %3,5 olarak gerçekleşti. Tüketim mallarında ise sınırlı kaldı (Grafik 7 ve 8, Tablo 3).

Grafik 3. İhracat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)**Grafik 4. İthalat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)****Grafik 5. Bölgesel İhracat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)****Grafik 6. Bölgesel İthalat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)****Grafik 7. Ara Mali İhracatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)****Grafik 8. Yatırım ve Tüketim Mali İhracatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)**

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

İthalat

İthalat (m.a.) aylık bazda son iki aydır düşüş gösteriyor; ağustosta aylık düşüş %6,4 oldu (Grafik 4, Tablo 3). **Altın ithalatı** 1,1 milyar \$ ile düşük seyrini sürdürürken, 12 aylık birikimli olarak 20,5 milyar \$'dan 20,4 milyar \$'a geriledi (Grafik 9). **Enerji ithalatı** (m.a.) sene başından bu yana (şubat ve haziran ayları hariç) aylık bazda azalış gösteriyor; ağustosta aylık %4,5 geriledi. Bunda petrol fiyatlarındaki düşüş de (Brent petrol ortalama fiyatı; temmuz: 69,6\$/bbl → ağustos: 67,3\$/bbl) etkili oldu. Altın ve enerji hariç çekirdek ithalattaki (m.a.) aylık düşüş %8,0 ile yüksek gerçekleşti.

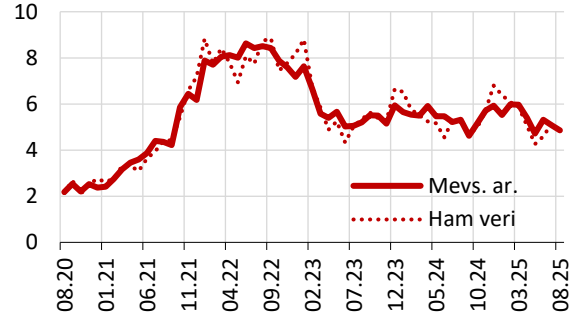
Çekirdek ithalattaki azalışta, yatırım malları ithalatındaki %12,1 ve tüketim malları ithalatındaki %9,9 düşüş öne çıktı. Altın ve enerji hariç ara malı ithalatındaki aylık azalış ise %5,1 oldu. (Grafik 11-12). Mücevherat ithalatındaki düşüş devam etti. Mücevherat hariç bakıldığında tüketim malı ithalatının

aylık %9,8 azaldığı görülüyor (Grafik 12, Tablo 3). Bu gelişmeler neticesinde altın ve enerji hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı (m.a.) %95,1'den %100,8'e yükseldi (Grafik 13).

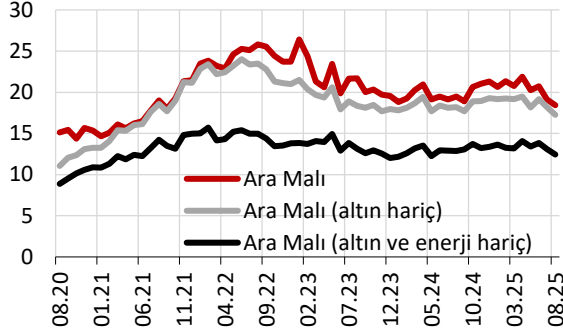
Grafik 9. Altın İthalatı (milyar \$)

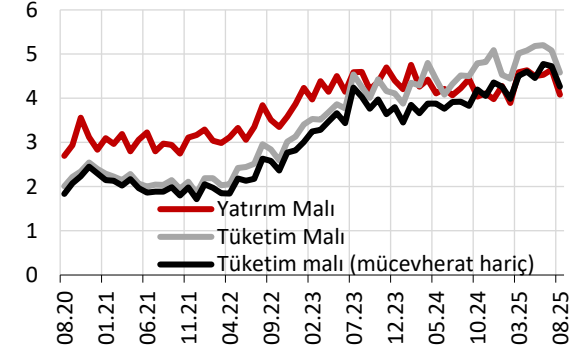
Grafik 10. Enerji İthalatı (milyar \$)

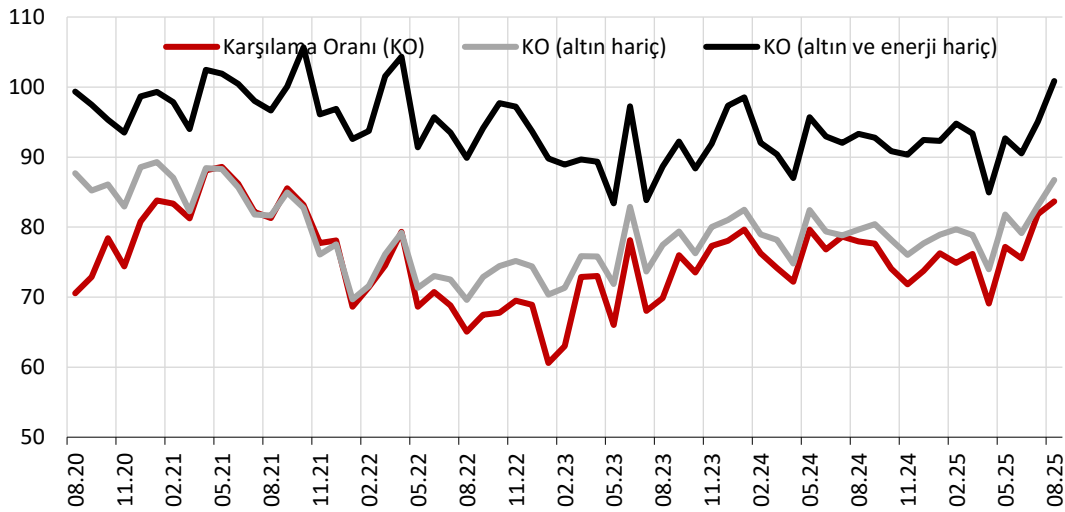
Grafik 11. Ara Mali İthalatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Grafik 12. Yatırım ve Tüketim Mali İthalatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Grafik 13. İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (% , mevsimsellikten arındırılmış)

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

Tablo 1. Dış Ticaret (Ham Veri, milyar dolar)

	2020	2021	2022	2023	2024	12 Ay Birikimli Ağustos 2025	İlk 8 Ay 2024	2025
Dış Ticaret Dengesi	-49,9	-46,2	-109,5	-106,3	-82,2	-87,5	-54,8	-60,1
İhracat	169,6	225,2	254,2	255,6	261,8	269,2	170,7	178,1
İthalat	219,5	271,4	363,7	362,0	344,0	356,7	225,5	238,2
Dış Ticaret Dengesi (altın ve enerji hariç)	-3,0	-2,1	-11,9	-27,9	-19,6	-21,7	-15,6	-17,7
İhracat (altın ve enerji hariç)	162,5	213,2	234,8	234,9	241,7	250,1	156,5	164,9
İthalat (altın ve enerji hariç)	165,4	215,2	246,7	262,8	261,3	271,8	172,1	182,6
Dış Ticaret Dengesi (altın)	-22,7	-1,9	-17,5	-25,7	-13,6	-17,0	-7,6	-11,0
Altın ihracatı	2,5	3,6	2,9	4,3	3,5	3,4	2,5	2,4
Altın ithalatı	25,2	5,5	20,4	30,0	17,1	20,4	10,1	13,3
Dış Ticaret Dengesi (enerji)	-24,2	-42,2	-80,1	-52,7	-49,0	-48,8	-31,6	-31,4
Enerji ihracatı	4,7	8,5	16,4	16,4	16,6	15,7	11,7	10,9
Enerji ithalatı	28,9	50,7	96,5	69,1	65,6	64,5	43,4	42,2
İhracat	169,6	225,2	254,2	255,6	261,8	269,2	170,7	178,1
İhracat (AB-27)	70,0	93,1	103,0	104,3	108,5	114,1	71,2	76,8
İhracat (AB-27 Dışı)	99,6	132,2	151,1	151,3	153,3	155,1	99,5	101,3
İhracat (Diğer Avrupa)	24,4	31,5	36,6	39,7	40,1	41,2	25,9	27,0
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	31,3	38,4	45,0	45,6	43,6	43,6	28,6	28,7
İhracat (Kuzey Amerika)	11,2	16,4	18,8	16,5	18,1	18,1	11,6	11,7
İhracat (Diğer)	32,7	45,9	50,7	49,6	51,5	52,2	33,3	34,0
İhracat (Yatırım Malları)	19,8	24,8	29,0	33,7	33,9	36,7	21,6	24,3
İhracat (Ara Malları)	80,3	115,2	133,4	129,0	130,6	134,4	86,9	90,7
Ara Malı İhracatı (altın ve enerji hariç)	73,2	103,1	114,1	108,3	110,6	115,3	72,7	77,4
İhracat (Tüketim Malları)	68,3	83,8	89,8	90,7	93,7	93,7	60,3	60,3
İthalat	219,5	271,4	363,7	362,0	344,0	356,7	225,5	238,2
İthalat (Yatırım Malları)	31,8	35,9	40,5	52,7	50,6	51,7	33,3	34,4
İthalat (Ara Malları)	163,0	210,1	292,4	261,3	238,3	245,1	157,3	164,2
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	137,8	204,6	272,0	231,3	221,2	224,7	147,3	150,9
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	108,9	154,0	175,4	162,2	155,6	160,3	103,9	108,6
İthalat (Tüketim Malları)	24,1	24,9	30,5	47,6	54,5	59,0	34,6	39,1
Mücevherat İthalatı	1,4	1,6	3,0	3,9	7,8	7,0	4,4	3,6
Tüketim Malı İthalatı (mücevherat hariç)	22,7	23,4	27,5	43,7	46,7	52,0	30,1	35,4
Karşılama Oranı	77,0	83,1	69,8	71,1	76,2	75,7	75,8	75,0
Karşılama Oranı (altın hariç)	85,7	83,7	73,2	76,0	79,1	79,2	78,1	78,3
Karşılama Oranı (altın ve enerji hariç)	97,8	99,2	95,2	89,9	92,7	92,3	91,2	90,7

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 2. Dış Ticaret (Ham Veri, milyar dolar)

	May.25	Haz.25	Tem.25	Ağu.25	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2	2025-Ç3*
Dış Ticaret Dengesi	-6,6	-8,2	-6,4	-4,2	-22,3	-22,5	-27,0	-10,6
İhracat	24,8	20,5	24,9	21,8	69,1	65,3	66,1	46,7
İthalat	31,5	28,7	31,4	26,0	91,4	87,8	93,0	57,3
Dış Ticaret Dengesi (altın ve enerji hariç)	-1,9	-3,6	-2,2	0,4	-3,6	-4,2	-11,7	-1,8
İhracat (altın ve enerji hariç)	23,2	18,9	23,1	20,3	64,5	60,1	61,3	43,5
İthalat (altın ve enerji hariç)	25,1	22,5	25,3	20,0	68,0	64,3	73,0	45,3
Dış Ticaret Dengesi (altın)	-1,8	-1,4	-0,5	-1,0	-5,0	-4,1	-5,4	-1,5
Altın ihracatı	0,3	0,1	0,4	0,2	0,8	1,1	0,7	0,6
Altın ithalatı	2,1	1,6	0,9	1,1	5,8	5,2	6,1	2,1
Dış Ticaret Dengesi (enerji)	-3,0	-3,2	-3,8	-3,6	-13,7	-14,2	-9,9	-7,3
Enerji ihracatı	1,3	1,4	1,4	1,3	3,8	4,1	4,1	2,7
Enerji ithalatı	4,3	4,6	5,2	4,8	17,5	18,3	13,9	10,0
İhracat	24,8	20,5	24,9	21,8	69,1	65,3	66,1	46,7
İhracat (AB-27)	10,9	9,3	10,0	9,1	28,3	28,3	29,4	19,1
İhracat (AB-27 Dışı)	14,0	11,1	14,9	12,7	40,8	37,0	36,7	27,6
İhracat (Diğer Avrupa)	3,7	3,1	3,9	3,2	10,5	9,7	10,2	7,1
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	3,8	2,8	4,3	3,8	11,5	10,9	9,7	8,2
İhracat (Kuzey Amerika)	1,7	1,3	1,7	1,4	5,0	4,3	4,3	3,1
İhracat (Diğer)	4,7	3,8	5,0	4,3	13,9	12,1	12,6	9,3
İhracat (Yatırım Malları)	3,6	2,8	3,7	3,1	9,3	8,2	9,3	6,8
İhracat (Ara Malları)	12,3	10,7	12,8	11,1	33,0	33,0	33,8	23,9
Ara Malı İhracatı (altın ve enerji hariç)	10,6	9,2	11,0	9,6	28,3	27,8	29,1	20,6
İhracat (Tüketim Malları)	8,6	6,5	7,9	7,2	25,6	23,2	21,9	15,2
İthalat	31,5	28,7	31,4	26,0	91,4	87,8	93,0	57,3
İthalat (Yatırım Malları)	4,6	4,2	5,4	3,9	12,9	11,7	13,4	9,3
İthalat (Ara Malları)	21,3	19,4	20,5	17,7	62,5	62,5	63,5	38,2
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	19,2	17,9	19,5	16,6	56,7	57,3	57,4	36,1
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	14,9	13,3	14,4	11,8	39,2	39,0	43,5	26,1
İthalat (Tüketim Malları)	5,6	5,1	5,3	4,3	15,7	13,4	16,0	9,6
Mücevherat İthalatı	1,0	0,3	0,3	0,2	2,7	1,2	1,9	0,5
Tüketim Malı İthalatı (mücevherat hariç)	4,6	4,8	5,1	4,1	13,0	12,2	14,1	9,2
Karşılama Oranı	78,9	71,4	79,5	83,9	75,6	74,4	71,0	81,7
Karşılama Oranı (altın hariç)	83,4	75,0	80,5	87,2	79,8	77,7	75,2	83,8
Karşılama Oranı (altın ve enerji hariç)	92,4	84,0	91,4	101,8	94,8	93,5	84,0	96,6

*Temmuz- Ağustos ayları toplamıdır.

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 3. Dış Ticaret (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış)

	Aylık Yüzde Değişim				Çeyreklik Yüzde Değişim			
	May.25	Haz.25	Tem.25	Ağu.25	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2	2025-Ç3*
İhracat	5,6	-0,4	3,1	-4,3	0,7	3,1	0,1	2,5
İhracat (altın hariç)	5,1	0,6	1,8	-3,2	1,7	2,7	0,7	2,2
Enerji ihracatı	-1,8	13,0	-5,2	-15,1	1,7	16,7	0,1	-5,6
İhracat (altın ve enerji hariç)	5,6	-0,2	2,2	-2,4	1,7	1,9	0,8	2,7
Altın ihracatı	56,0	-62,3	246,5	-64,0	-44,7	34,9	-37,2	31,9
İhracat (AB-27)	3,5	-0,3	-2,8	0,6	3,7	3,3	2,9	-1,6
İhracat (AB-27 Dışı)	7,3	-0,4	7,6	-7,7	-1,4	3,0	-1,9	5,6
İhracat (Diğer Avrupa)	-0,1	-1,6	3,4	-10,7	-5,0	4,9	3,0	-3,2
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	13,0	-3,7	16,8	-6,0	-4,1	8,0	-6,9	14,9
İhracat (Kuzey Amerika)	19,5	0,2	1,8	-8,3	9,0	-1,5	-7,0	3,3
İhracat (Diğer)	5,4	3,0	5,7	-6,6	0,4	-0,7	0,5	6,1
İhracat (Yatırım Malları)	15,8	-7,2	8,9	-3,5	0,7	4,1	8,2	6,7
İhracat (Ara Malları)	4,8	0,9	4,5	-8,4	-1,0	5,2	-0,2	2,2
Ara Mali İhracatı (altın ve enerji hariç)	4,5	1,4	2,8	-5,0	1,0	2,9	1,1	2,7
İhracat (Tüketim Malları)	3,3	-1,0	-0,6	-0,1	2,0	-0,1	-1,9	-0,2
İthalat	-5,5	1,8	-4,8	-6,4	7,4	-0,4	2,8	-8,5
İthalat (altın hariç)	-4,9	3,9	-3,0	-7,3	4,8	0,4	1,9	-5,7
İthalat (altın ve enerji hariç)	-3,2	2,2	-2,7	-8,0	3,4	-0,5	5,4	-6,2
Enerji ithalatı	-12,4	12,6	-4,6	-4,5	10,9	4,0	-11,7	-3,6
Altın ithalatı	-12,0	-26,6	-39,2	21,5	66,4	-11,1	17,2	-48,4
İthalat (Yatırım Malları)	-2,9	0,7	2,4	-12,1	-4,7	5,2	7,2	-4,2
İthalat (Ara Malları)	-7,4	2,3	-7,7	-3,6	9,5	-0,4	0,1	-10,4
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	-4,7	3,2	-5,4	-5,1	3,8	-0,6	3,1	-7,3
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	-6,8	5,7	-5,1	-4,9	5,8	0,7	-1,4	-6,3
İthalat (Tüketim Malları)	2,1	0,4	-2,3	-9,9	10,2	-4,9	10,5	-6,3
Mücevherat İthalatı	53,1	-41,0	-17,3	-10,1	25,6	-41,4	32,0	-38,0
Tüketim Mali İthalatı (mücevherat hariç)	-3,2	7,1	-0,9	-9,8	8,1	1,2	8,5	-2,5

*Temmuz ve Ağustos ayları ortalamasıdır.

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Dr. Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekilde, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekilde ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekilde ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizzat bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekilde ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş. ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekilde ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

